

Trivizier

Vuursteun
terug waar
het thuishoort

ABP kan meer
investeren in
onze veiligheid

ISAF-veteraan
Van Kempen:
het is niet voor
niets geweest

Barbecue-zaak:
scheer niet alles
over één kam!

Er is een akkoord!

08

16

20

28

- 4 Korte berichten
- 5 Debies visie
- 6 Arbeidsvoorwaarden
- 11 Column
- 12 Medezeggenschap
- 13 Quiz medezeggenschap
- 14 Juridisch
- 15 Memo
- 22 Overleg
- 30 Familieberichten
- 31 Puzzel
- 32 Wat doet uw bond voor u?

Arbeidsvoorwaardenakkoord

Er ligt een Arbeidsvoorwaardenakkoord 2025-2026! U krijgt dit najaar al een eenmalige uitkering en een loonsverhoging.

| Lees verder op pagina 6

Een halve eeuw vakbondslid

Voorzitter Jean Debie mocht onlangs weer vele spelden uitreiken voor langdurig lidmaatschap.

| Lees verder op pagina 8

Reorganisatie vuursteun

De grondgebonden vuursteun wordt volledig gereorganiseerd, uitgebreid en gaat weer terug naar de brigades.

| Lees verder op pagina 16

Veteranendag 2024

Tijdens de Nationale Veteranendag 2024 sprak Trivizier met veteraan kapitein KLu b.d. Pieternel van Kempen.

| Lees verder op pagina 20

Vervuiling met PFOS

De onderzoeksjournalisten van Pointer (KRO/NCRV) besteedden op 15 juni aandacht aan vervuiling met PFAS bij Defensie.

| Lees verder op pagina 25

'Wij kunnen meer investeren'

Wil het ABP werkelijk bijdragen aan een leefbare wereld, dan betekent dat óók het beschermen van onze vrijheid.

| Lees verder op pagina 26

Oprichting nieuw tankbataljon?

Politici pleitten eerder voor de oprichting van een nieuw Nederlands tankbataljon. De keuze is aan het kabinet.

| Lees verder op pagina 28

De 'barbecue-zaak'

VBM-juristen behartigen de belangen van diverse betrokkenen bij de 'barbecue-zaak'. Niet elke maatregel is terecht!

| Lees verder op pagina 32

Ik ben Edward Gagel-Bonanno (55) en per 1 juni ben ik werkzaam bij de Ledenservice van de VBM en BBTV.

Wat deed je hiervoor?

Ik ben een kleine 37 jaar in dienst geweest bij Defensie, waarvan 34 jaar bij de marine en 3 jaar bij de luchtmacht, om precies te zijn bij de Gevechtsleiding op het Air Operations Control Station te Nieuw-Milligen.

Heb je veel gevaren?

Ja. Ik ben veel in het Caribisch gebied geweest, zowel op het water als op het land (MB Parera). Meer serieuze reizen waren richting voormalig Joegoslavië om toezicht te houden op het opgelegde VN-embargo (twee maal). Niet zo lang geleden nog zat ik in Bahrein, waar ik geplaatst was bij de Combined Maritime Forces.

Je hebt dus de veteranenstatus?

Ja, momenteel ben ik ook werkzaam als bestuurslid binnen het Veteranen Comité Barendrecht. Bijzonder is dat wij een convenant met de gemeente hebben om actief het veteranenbeleid te mogen uitvoeren. Op 15 juni vierden wij onze lokale veteranendag, met veel muziek, militaire voertuigen van de Troepenmacht in Suriname (TRIS) en een eigen defilé, van het stadhuis richting de dorpskern van Barendrecht.

Op welke locatie(s) kunnen we jou tegenkomen?

Vooral in de kazernes in Ermelo, Apeldoorn en omgeving, maar af en toe ook in de RVS-kazerne bij Oirschot. Uiteraard heb ik een rugtas vol met mooie verhalen, dus mocht je geïnteresseerd zijn, trek me dan rustig aan mijn rode VBM-shirt. 😊

Versijnt 9 maal per jaar.
ISSN 0925-6237.
Te controleren minimale oplage: 21.500 (print) + 700 (digitale) exemplaren

REDACTIE
Peter Visser en Daphne de Vos
@: redactie@mijnvbm.nl

REDACTIEMEDEWERKERS
Jacques van Hulsen, Flip Lodesteyn, Ronald van Riel, Haico Wissink en Erik Westermeijer

VORMGEVING
Samira Ay/Studio Kaap

DRUK
Senefelder Misset, Doetinchem

ABONNEMENTEN
Abonnementen voor niet-leden van de VBM kosten € 9,65 per kwartaal (bij vooruitbetaling).

VERANTWOORDELIJKHEID
Het Algemeen Bestuur is verantwoordelijk voor de inhoud en gevolgen van redactionele artikelen. De redactie behoudt zich het recht voor om niet-redactionele artikelen in te korten of te weigeren. Aan de inhoud van de Trivizier kunnen geen rechten worden ontleend. Overname van artikelen alleen na verkregen toestemming van de redactie en met bronvermelding.

LIDMAATSCHAP
Leden van de VBM kunnen op elk gewenst moment hun lidmaatschap opzeggen. Bij een opzegging voor 1 december van een jaar eindigt het lidmaatschap op 31 december van dat jaar. Opzeggingen die in de maand december worden ontvangen worden pas op 31 december van het daaropvolgend jaar geëffectueerd.

SITEVIZIER
Dit is de online nieuwsbrief van de VBM. Meldt u aan via onze website: www.vbm.info

BEZOEKADRESSEN
VBM DEN HAAG
Ametisthorst 20
2592 HN Den Haag

VBM DEN HELDER
Havengebouw, kamer 4-12
Het Nieuwe Diep 33
1781 AD Den Helder

POSTADRES
Postbus 93037
2509 AA Den Haag

TELEFOON
070 3155111
of MDTN (sterretje dan nummer)
*06 54 66 61 56

WEBSITE
WWW.VBM.INFO
Hier vindt u veel informatie

E-MAILADRESSEN
ALGEMEEN
VBM@MIJNVBM.NL

BELASTINGSSERVICE
BELASTINGSSERVICE@MIJNVBM.NL

HELPDESK
IBB@MIJNVBM.NL

LEDENADMINISTRATIE/
ADRESWIJZIGINGEN
LEDENADMINISTRATIE@MIJNVBM.NL

REDACTIE
REDACTIE@MIJNVBM.NL

SOCIALE MEDIA

[TWITTER.COM/MIJNVBM](https://twitter.com/MIJNVBM)

[WWW.FACEBOOK.COM/MIJNVBM](https://www.facebook.com/MIJNVBM)

WWW.VBM.INFO

vakbond voor burger en militair defensiepersoneel

Aangesloten bij het Ambtenarencentrum (AC)

Nieuwe bewindslieden aangetreden

(Foto: MCD/Sjoerd Hilckman)

Op dinsdag 2 juli zijn de nieuwe bewindslieden aangetreden op het ministerie van Defensie.

De aankomst van de nieuwe minister Ruben Brekelmans en staatssecretaris Gijs Tuinman op Plein 4 werd traditioneel omlijst met militaire muziek, dit keer door de Koninklijke Militaire Kapel 'Johan Willem Friso'. Demissionair minister Kajsa Ollongren en demissionair staatssecretaris Christophe van der Maat droegen vervolgens op het ministerie hun Defensieportefeuille formeel over aan hun opvolgers. De VBM bedankt Kajsa Ollengren en Christophe van der Maat voor hun inzet.

Kijk voor actuele zaken op onze website

Vanwege personele omstandigheden moest deze Trivizier eerder dan gebruikelijk naar de drukker worden verzonden. Dit kan betekenen dat u als lezer actuele zaken mist. Daarvoor verwijzen wij graag naar onze website www.vbm.info.

Nieuwe app voor registratie CO₂-uitstoot bij woon-werkverkeer

De nieuwe app 'Mijn Mobiliteit' is sinds kort beschikbaar. Defensiemedewerkers kunnen hierin het soort vervoermiddel en brandstoftype selecteren bij hun reizen voor woon-werkverkeer. Deze gegevens gebruikt Defensie om te rapporteren over uitgestoten CO₂ van de organisatie.

Nederland heeft afgesproken de CO₂-uitstoot te verminderen. De CO₂-uitstoot van zakelijk- en woon-werkverkeer hoort

daar ook bij. Op dit moment zorgen dienstreizen en woon-werkverkeer samen naar schatting voor meer dan 50% van de gereden kilometers in Nederland. De overheid wil daarom de hoeveelheid CO₂-uitstoot van de zakelijke kilometers verzamelen van werkgevers.

De nieuwe app 'Mijn mobiliteit' zorgt ervoor dat alle medewerkers hierbij kunnen helpen. 'Mijn Mobiliteit' is te

benaderen via de 'Mijn Defensie' app of via Selfservice. De app is alleen bedoeld voor gegevens over woon-werkverkeer. Bij een dienstreis wordt het brandstoftype en vervoersmiddel apart geregistreerd. (Ook gaat het alleen om woon-werkverkeer binnen Nederland.)

Niet verplicht, geen invloed op tegemoetkoming

Defensie roept alle medewerkers op om de nieuwe app 'Mijn Mobiliteit' te gebruiken. Dit is echter niet verplicht; het wel of niet gebruiken van de app heeft geen invloed op uw tegemoetkoming voor woon-werkverkeer. Het is dus niet zo dat u geen tegemoetkoming meer ontvangt als u de gegevens over vervoermiddel en brandstoftype niet doorgeeft.

Kijk voor meer informatie op de defensie-intranetpagina Woon-werkverkeer voor het installeren van de 'Mijn Defensie' app om de 'Mijn Mobiliteit' app te gebruiken.

Jean Debie

“Ook tijdens de voorlichtingen op de kazernes waren velen tevreden over het bereikte resultaat.”

Leden positief over het arbeidsvoorwaardenresultaat

Zoals u weet hebben de onderhandelaars van Defensie en de vakbonden op 28 mei van dit jaar overeenstemming bereikt over uw arbeidsvoorwaarden. Vanaf het eerste moment ontvingen wij veel reacties, waaronder “Ik had niet verwacht dat er zo snel een nieuw arbeidsvoorwaardenresultaat zou worden bereikt” of “jullie hebben een goed resultaat weten te bereiken ondanks de aangekondigde nullijn voor Rijksambtenaren”. Ook tijdens de voorlichtingen op de kazernes waren velen tevreden over het bereikte resultaat.

Als VBM houden wij over elk arbeidsvoorwaardenresultaat een referendum. In dit referendum kunnen alle leden persoonlijk uitspreken wat zij van het bereikte resultaat vinden. Deze keer namen ongeveer 2500 leden deel aan het referendum, waarbij 91% zich uitsprak vóór het resultaat en 9% tegen. Hierdoor kon de VBM op 2 juli de staatssecretaris laten weten dat de leden van de VBM instemmen met het resultaat. Doordat ook de leden van de andere vakbonden konden instemmen, hebben wij nu dus een arbeidsvoorwaardenakkoord dat tot 1 september 2026 loopt.

Ik ben hierover tevreden; hierdoor hebben wij tijd om ons de komende maanden te richten op de nog op de plank liggende onderwerpen, waaronder de evaluatie van het Besluit Medezeggenschap

Defensie (BMD), de evaluatie van de Uitvoering Reorganisaties Defensie (URD), de rechtpositie van de dienjaarmilitairen, de rechtpositie van de reservisten, het HR-model en zo zijn er nog tientallen andere onderwerpen.

Verder feliciteer ik de nieuwe bewindspersonen, minister Brekelmans en staatssecretaris Tuinman met hun benoeming in het ambt. Ik wens hen veel succes in de uitvoering van de megaopdracht om militairen, burgermedewerkers en onze samenleving voor te bereiden op hoofdtak 1, een oorlogssituatie, die hopelijk nooit zal plaatsvinden.

Er is nog veel te doen! Ik wens u allen een fijne zomervakantie toe; kom uitgerust weer terug.

j.debie@mijnvbm.nl

Arbeidsvoorwaardenakkoord 2025-2026

LEDEN STEMMEN IN MET ONDERHANDELAARSRESULTAAT

Er ligt een arbeidsvoorwaardenakkoord voor de periode 1 januari 2025 tot 1 september 2026. De leden van de VBM en BBTV hebben in het gehouden referendum in overgrote meerderheid aangegeven in te stemmen met het onderhandelaarsresultaat. Ook de leden van andere vakbonden gingen akkoord.

Dit betekent onder andere dat u een incidentele loonsverhoging tegemoet kunt zien van 5% in de maanden oktober, november en december 2024. Per 1 januari vervalt de incidentele loonsverhoging, maar volgt een structurele loonsverhoging van eveneens 5%. (Uitleg hierover vindt u in de speciale editie van de Trivizier/XRcise op onze website.)

Per 1 januari 2026 volgt een loonsverhoging van 2%. Daarnaast zijn er twee incidentele uitkeringen: personeel dat in dienst is op 1 september 2024 krijgt een eenmalige uitkering van € 500 bruto en op 1 juli 2025 eenmalig € 350 bruto. Werkt(e) u in deeltijd dan krijgt u deze uitkeringen naar rato. Voor reservisten geldt ook dat zij de incidentele uitkeringen naar rato krijgen.

Behalve de genoemde loonafspraken bevat het akkoord afspraken over mobiliteit (verhoging reiskostenvergoeding en betaling combi-reizen) en over het wijzigen van meerdere toelagen bij inzet. Ook wordt een vitaliteitsbudget voor burger-medewerkers geïntroduceerd. Voor details verwijzen wij naar de speciale editie van de Trivizier /XRcise op onze web-

site: <https://www.vbm.info/images/stories/trivizier/2024/extra-editie-2024.pdf>

Ambtenarencentrum stemt in met nieuwe pensioenstelsel

Het bestuur van het Ambtenarencentrum, de centrale waarbij de VBM is aangesloten, heeft ingestemd met het nieuwe pensioenstelsel en het transitieplan voor (gewezen) overheids- en onderwijsmedewerkers.

De onderhandelaars van het Ambtenarencentrum hebben vaak en gedurende langere tijd met de collega's van andere centrales en vertegenwoordigers van

de overheids- en onderwijswerkgevers gesproken over de invoering van een nieuw pensioenstelsel voor overheids- en onderwijsmedewerkers en de wijze waarop per 1 januari 2027 van het bestaande stelsel naar het toekomstige stelsel wordt overgegaan. Dit heeft geresulteerd in een tweetal documenten, namelijk het zogenaamde hoofdlijnenresultaat en het transitieplan. Op 3 juni 2024 stonden beide documenten ter besluitvorming op de agenda van de bestuursvergadering van het Ambtenarencentrum. De VBM is bij deze centrale van overheidspersoneel aangesloten.

In de vorige Trivizier kon u de uitkomst lezen van de ledenraadpleging onder VBM- en BBTV-leden. Een meerderheid van de leden sprak zich uit voor de veranderingen van het pensioenstelsel. Die meerderheid was er zowel onder de (gewezen) militairen die gestemd hebben, als onder de (gewezen) burgermedewerkers. De Algemene Vergadering van de VBM heeft deze uitslag op 31 mei 2024 bevestigd.

Nu heeft dus ook het bestuur van het Ambtenarencentrum in grote meerderheid ingestemd met de twee uitkomsten van de onderhandelingen. De overlegvertegenwoordigers zullen dit standpunt, als alle andere centrales ook klaar zijn met hun achterbanraadpleging en besluitvorming, in de vergadering van de Pensioenkamer inbrengen. Als daar een meerderheid van de centrales samen met de werkgeversvertegenwoordiging instemt, ligt de weg open om op 1 januari 2027 over te gaan naar een nieuw pensioenstelsel voor (gewezen) overheids- en onderwijsmedewerkers. Voordat dat gebeurt moet er echter nog veel werk verzet worden. Met name door het ABP en haar controleorganen, waaronder het Verantwoordingsorgaan.

Voorlichting oDER/nDER op 21 november

Het Dienstencentrum Human Resources geeft op 21 november 2024 weer een fysieke voorlichting over de diensteinde-regeling (oDER/nDER). Deze voorlichting is voor overgangsgerechtigden die uiterlijk drie jaar voor de oude Diensteinderegeling (oDER), exclusief inverdiendtijd, een keuze moeten maken.

Aanmelden is noodzakelijk. Meer informatie op Defensie-intranet, bij 'Ondersteuning keuze oDER/nDER'.

TRIVIZIER LIEVER DIGITAAL?

Wilt u de Trivizier voortaan liever digitaal ontvangen in plaats van op papier? Dat kan. Scan de QR-code en vul het formulier in op www.vbm.info/magazine/digitaal

Of geef uw e-mailadres en uw registratienummer of werknemersnummer via e-mail door aan: redactie@mijnvbm.nl en schrijf erbij dat u de Trivizier alleen nog digitaal wilt ontvangen. Hoe werkt het? Telkens als er een nieuwe Trivizier verschijnt, sturen we u een link waarmee u de Trivizier digitaal kunt lezen. Let er dan wel op, dat wanneer in de toekomst uw e-mailadres verandert, u die wijziging doorgeeft aan redactie@mijnvbm.nl!

Spelden voor 50-jarig lidmaatschap

De VBM is een vakbond met trouwe leden, van wie velen ook na hun FLO of pensionering nog jarenlang lid blijven. Dit komt deels doordat ze gebruik willen maken van diensten zoals de Belastingsservice en de Nazorgservice, maar ook omdat ze een sterke vakbond belangrijk vinden en graag betrokken willen blijven. Hierdoor mag voorzitter Jean Debie elk jaar opnieuw vele spelden uitreiken voor langdurig lidmaatschap, wat in dit geval neerkomt op 50 jaar.

In juni werden aan onze leden op een drietal locaties spelden uitgereikt voor langdurig lidmaatschap. Op dinsdag 4 juni was de eerste uitreiking in het Echos Home in Ermelo. Op donderdag 13 juni vond de tweede uitreiking plaats in Den Helder, in de Vereniging Marine Onderofficieren Club (MOOC). De derde uitreiking was op 20 juni in het verenigingsgebouw van de VBM in Den Haag.

Op de bijeenkomsten gaf voorzitter Jean Debie eerst een toespraak, waarna hij de spelden opprikte en bloemen uitreikte aan de aanwezige partners. Daarna was er ruim de tijd om verhalen uit het verleden uit te wisselen onder het genot van een hapje en drankje.

AOOLDV b.d. H.G. Veldhuis (65 jaar)
 “Ik ben van alles geweest. Ik heb in het kledingmagazijn gezeten, in de kantine als sergeant, als hofmeester, ik heb eigenlijk alle functies gehad die er zijn voor de LDV. Ik heb in Hilversum gezeten, in Rotterdam op de Van Ghent, in Doorn en Amsterdam. Ik ben veel in de West geweest, van '81 tot '84 en van '87 tot '90. Na 13 jaar in Nederland zijn wij weer teruggegaan naar de West,

Aoo KL b.d. R.H. Sprang (74 jaar)

daar zou ik drie jaar blijven, van 2003 tot 2006. Toen kwam die grote oefening en werd het 2007. Vervolgens solliciteerde ik op een functie voor in eerste instantie 2 jaar, maar toen moest ik 2 jaar overdiene - we hadden te weinig personeel waarschijnlijk - tot 2011. Dus toen zat ik in één keer 8,5 jaar in de West! Ik ben ook nog hoofdbestuurslid geweest van de Nederlandse Antillen op Curaçao. Van '81 tot '84 waren we nog zelf hoofdbestuur daar.”

Aoo KL b.d. R.H. Sprang (74 jaar)
 “Ik ben marechaussee geweest, maar ben overgegaan naar de landmacht, bij de infanterie. Daar heb ik allerlei functies gehad. Ik ben 2,5 jaar paraat geweest in Zuidlaren en heb van '79 tot '84 in Seedorf gezeten. Later ben ik Natres-instructeur geweest in Deventer, kazerneadjutant op de Kromhoutkazerne in Utrecht en uiteindelijk ben ik geëindigd in een staffunctie bij de Natres in Amersfoort. Daar ben ik met 53 jaar de dienst uit gegaan.

De mooiste tijd was als kazerneadjutant op de Kromhout. Ik kwam als infanterist tussen TD-ers terecht en daar heb ik de gekste dingen meegemaakt. Een OKP-er zei tegen de wachtcommandant, een jonge sergeant: het is wel leuk dat je dit doet, maar wij zijn technische mensen en daar houden we ons aan. Ik stond achter de deur en ik zei: je bent in eerste plaats militair, en dat je dan een beetje kunt sleutelen is mooi meegenomen.”

SMJRWDW b.d. M. van Muijden (65 jaar)

SMJRWDW b.d. M. van Muijden (65 jaar)
 “Ik ben begonnen als heel jong broekie. Ik zat al bij de club toen ik nog geen 16 was. Je kon met 15 jaar en 9 maanden lid worden en ik was al 15 en 11 maanden, dus ja...”

Ik ben als kanonnier begonnen, heb een paar jaar gevaren en een jaar op Valkenburg gezeten. Maar toen waren de konstabels niet meer nodig, want niemand schoot meer met een los kanon. Toen kon ik met een aantal mensen omgeschoold worden tot geschutmaker. In '79 begonnen we met een klas van 30 mensen, daar keken ze of je voldoende achtergrondkennis had. We zijn met 15 mensen aan de echte opleiding begonnen en ik was 1 van de 5 die overbleven.

Als geschutmaker ben ik gaan varen. Zeker op de oude Van Speijk heb ik een gouden tijd gehad, want dat was een oud schip. Als je een kastje tekortkwam in de geschutmakerij, dan bouwde je er gewoon een kastje bij. Niet dat dat geholpen heeft, want hij ligt nu in de Javazee.

Op een gegeven moment gingen ze M-fregatten bouwen, toen heb ik drie jaar in Vlissingen gezeten. Terwijl je in Den Helder woont. Maar goed, dat was wel een heel leerzame periode. Je leerde daar zo'n schip kennen van de dubbele bodem tot het puntje van de mast. Elke week liep je per schip met een dikke lijst van wat er allemaal aan boord moest komen en dat turfde je dan af.

Ik ben geëindigd op het munitiemagazijn in Den Helder. Ineens zat ik achter de computer en deelde ik de munitie uit. Als je wat nodig had, zat er een grootmajoor in Utrecht, die geen problemen kende. Op een vrijdag kwam een mijnenjager binnen, die mijn vernieuwingsladingen moest hebben, maar op maandagochtend om 10:00 moest varen. Die dingen lagen niet in Den Helder, maar er werd gewoon even geregeld dat er in het weekend een vrachtwagen op pad ging om die op te halen. Toen ik daar met pensioen ging stond er een 12 cm huls voor me klaar, helemaal gegraveerd. Ik heb hem prachtig opgepoetst.”

Alle foto's van de bijeenkomsten zijn hier te bekijken:

Alle leden die op 13 juni een speld ontvingen in de MOOC in Den Helder, een plek waar meerdere aanwezigen in hun diensttijd regelmatig kwamen, voor een drankje of om te darten.

De Speld voor langdurig lidmaatschap is uitgereikt aan de volgende leden:

Uitreiking Ermelo 4 juni

Gepensioneerd burger H.K.J. Egg
SMJRWLD b.d. M. van Muijden
AOOLDV b.d. H.G. Veldhuis
LTZ1 b.d. L. Venema
Aoo KL b.d. R.H. Sprang

Uitreiking Den Helder 13 juni

Sld KL b.d. K. Backer
AOOODOPS b.d. J.H. van Berkel
SMJRLDA b.d. A. Boender
LTZE2OC b.d. J.M.C. Bosmans
AOOWDE b.d. G. van Eis
LTZE1 b.d. R. van Eis
LTZA1 b.d. C.R.J.M. Graumans
SMJRLDV b.d. D. den Heijer
LTZ2OC b.d. W. van Houten
SGTTDW b.d. J.H. Jansen
STGTDW b.d. H. de Jong
LTZE2OC b.d. A.J. Meijer
LTZ2OC b.d. A.J. Schiettekatte

Uitreiking Den Haag 20 juni

SMJRTDW b.d. D. Barzilay
SGTLDV b.d. J.H. van Buren
SMJRTDE b.d. R. Glas
SGTLDV b.d. A.E.J. Hoof
LTZA2OC b.d. J.J. Kraak
MAJMARN b.d. P.H. Lammens
SGTLDGB b.d. J. Visser

De volgende leden kregen de speld thuisgestuurd:

SMJRTDE b.d. P. Aaldenberg
KAPTMARN b.d. F.G.M. Aaldering
AOOLDV b.d. R.M. Alberts
SGTLDA b.d. W.H.E. van Amstel
MAJMARN b.d. A. van den Berg
AOOWD b.d. J.M. van den Berge
LTZ2OC b.d. R. van den Bersselaar
SGTMARNALG b.d. H. de Bies
SMJRLDV b.d. G.J. van de Biezen

SMJRMARNALG b.d. R. H. Binkhuysen
SGTLDV b.d. R.C. Boers
SMJRMARNALG b.d. R. Bonte
LTZA1 b.d. J. Bolt
Kpl1 KLU b.d. J. Bosma
Gepensioneerd burger J. Braaf
SMJRMARNALG b.d. C.M. Briggen
SMJRMARNALG b.d. J. van den Brink
ELNTMARN b.d. H.G. Celosse
AOOODVB b.d. L.J.C. Dalmaijer
SGTLDV b.d. J.M. Dijkstra
AOOODVB b.d. B. Doedens
SGTMARNALG b.d. R. van Doesburg
SMJRMARNALG b.d. P. van Driel
SGTTDW b.d. E. de Graaf
AOTDW b.d. H.J. Gravestein
SMJRLD b.d. R.L. de Groot
SMJRLDV b.d. D.W. de Haan
LTZE2OC b.d. H. Hanswijk
MAJMARN b.d. C.H. Heemskerck
SMJRODOPS b.d. G.J. Heine
LTZA2OC b.d. A.A.M. van den Heuvel
MAJMARN b.d. H.W.A. Heymann
AOOLDGB b.d. H. Holtrop
LTZ2OC b.d. T. van der Horst
AOOBDGSK b.d. G.J. Hulstein
SGTTDW b.d. D. de Jong
SMJRMARNALG b.d. L.F.M. Kamp
LTZ2OC b.d. B.J. Kamphuis
Kpl1 AAT b.d. P.C. Kats
Kpl1 KLU b.d. A.J. Kienhuis
LTZ2OC b.d. J. Kooistra
Sgt1 KL b.d. W.A.J. Kuijpers
LTZA2OC b.d. A.C. van der Laan
Sgt1 KLU b.d. G.C. Langenberg
KAPTMARN b.d. G. Ligthart
LTZ2OC b.d. P. Lokerse
SMJRMARNALG b.d. A.T.M. Louter
Gepensioneerd burger J. Mooiman
AOOTDE b.d. E. Nijholt
LTZT2 b.d. N. Otten
KAPTMARN b.d. G.M.J. Pesman
SMJRLDA b.d. B.C. Pouw
LTZ2OC b.d. E. van Remmerden
SMJRMARNALG b.d. H. Romeijn
SGTTDW b.d. W. Rozeboom

LTZE2OC b.d. J. G. A. Ruhé
AOOBDWKA b.d. J.W. Schaapkens
SMJRMARNALG b.d. W.L. Schwarz
SMJRODND b.d. R. Sint
AOOMARNALG b.d. L.A. Smulders
SGTMARNALG b.d. K.A. Steunebrink
SGTMARNALG b.d. M.A.M. Tanis
SMJRLDGB b.d. H.J. Terpstra
LTZT2OC b.d. C.M.A. van der Ven
Kpl1 KLU b.d. J.M. Veltman
MARNALG1 b.d. A.F.J. Vermeulen
SMJRODOPS b.d. A.A. Visser
Sgt1 B&TCO KL b.d. H.J. Welles
KAPTMARN b.d. J.H.L. Wessel
SGTLDV b.d. C. de Wit
LTZ2OC b.d. J.A.H. Wijnands
LTZ1 b.d. M.H.T.O. Woltman
KAPTMARN b.d. H.B. van Zanten

De VBM bedankt allen voor hun trouwe lidmaatschap! Staat uw naam of rang verkeerd vermeld? Mogelijk zit de fout dan in onze ledenadministratie. Dan graag een berichtje naar: ledenadministratie@mijnvbm.nl

Flip Lodesteyn

Een welverdiende 8

Ja, knijp maar eens in uw arm, het is echt al weer twee en een half jaar geleden dat Kajsa Ollongren haar opwachting maakte als minister van Defensie in kabinet Rutte 4. Op deze plek stond indertijd een pleidooi om haar een eerlijke kans te geven. Aanleiding was de storm van kritiek en cynisme die losbarstte na de benoeming van de D66-bewindsvrouw. Geen aantoonbare affiniteit, verkeerde partij, hautain, enfin, het zou echt helemaal niets met haar worden aan Plein 4. Misschien is het slechts koudwatervrees, zo betoogde uw columnist indertijd. Haar meeste voorgangers konden immers evenmin bogen op een rijke kennis van militaire aangelegenheden. Laat staan dat ze zelf onder de wapenen waren geweest. Als een dienstweigeraar als wijlen Relus ter Beek het departement ooit kon leiden, lukt dat deze D66-politica wellicht ook wel. Gun haar wat tijd, zo luidde de oproep alhier. Welnu, op het moment dat ons land het eerste kabinet Schoof krijgt, is Ollongren verlost van haar schier eindeloze demis-

sionaire status en kan de balans worden opgemaakt. Welk rapportcijfer krijgt Kajsa voor het werk dat ze sedert januari 2022 verrichte? Ze toonde zich van meet af aan een ijverige leerling. Niet te beroerd om zich in allerhande uniformen te hijsen teneinde de meest barre omstandigheden aan den lijve te ondervinden. Bovendien bleek ze zich een snelle leerling. Mede door haar pleidooien in de ministerraad en noodkreten over de armzalige Europese

slagkracht, gaan de defensie-uitgaven weer voorzichtig richting de afgesproken twee procent bbp (NAVO-norm). Dat de agressie van ene mijnheer Poetin daar ook een bijdrage aan leverde, is natuurlijk evident. Maar feit blijft dat Ollongren in haar rol van bewindsvrouw radicaal brak met de gebroken gewertje-gedachten die steeds meer gemeengoed worden in haar almaar linkser wordende partij. Kortom, zelfs tegen de stroom in, komt ze op voor haar vriendjes en vriendinnetjes, zou de onderwijzer zeggen. Tevens bleven grote schandalen uit en zijn fikse investeringen gedaan waarmee de krijgsmacht straks wat slagkracht herwint. En dan heb je natuurlijk nog de vergelijking met voorgangers. Wie het broddelwerk van types als Van Middelkoop, Hillen en vooral Hennis in herinnering roept, kan de aanvankelijk zo verguisde Kajsa niet anders dan een dik verdiende 8 geven. Een aardige uitdaging voor nieuwkomer Ruben Brekelmans om dat cijfer te evenaren. Maar hier wederom het advies: gun hem tijd. En laten we voor de stabiliteit in het land vooral hopen dat ook dit kabinet zichzelf de tijd gunt. ❧

Een soms gehoord bezwaar, dan wel commentaar vanuit het lijnmanagement, is dat medezeggenschap (te veel) tijd en geld kost. Het is weer een extra overlegstructuur, het is maar lastig en eigenlijk wordt een medezeggenschapscommissie (MC) alleen maar in het leven geroepen omdat dit ‘van de minister moet’.

Tekst: **Haico Wissink**

Nut en noodzaak van de MC

Wanneer u als medezeggenschapper zulke geluiden hoort, is het belangrijk dat de medezeggenschap haar bestaansrecht beschermt en rechtvaardigt. Er zijn vele argumenten en voorbeelden om dergelijke kritiek te smoren en het belang van de medezeggenschap aan te tonen.

Medezeggenschap is nuttig en noodzakelijk voor alle werkenden in een organisatie of eenheid. Of iemand nu een vast of tijdelijk contract heeft, een gedetacheerde burger of militair is, alle medewerkers leveren een bijdrage aan de producten of diensten van een organisatie of eenheid waarbinnen zij tewerkgesteld zijn. Naast de invloed via hun werk en via de leidinggevende, kan medezeggenschap een extra pad voor de werknemers zijn om hun zegje te doen. Bijvoorbeeld als er iets met het werk of de werkomstandigheden is waarop door de legerleiding niet adequaat wordt gereageerd. Ook kunnen werknemers aangeven wat zij vinden van bepaalde besluiten in ontwikkeling of voorbereiding, of van een beleidsvoornemen of een voorgenomen maatregel. Denk aan een voorgenomen maatregel of een beoogd beleidsvoornemen van het Hoofd Diensteenheid (HDE) om de werktijden aan te passen. Met de inbreng van de ‘werkvloer’ kan de kwaliteit van het werk en de organisatie worden verbeterd.

Een ander belangrijk punt is dat via de medezeggenschap de belangen van de medewerkers worden behartigd; er worden grenzen getrokken om het werk en de organisatie daarvan, menswaardig te houden.

Nut voor de organisatie

Daarnaast levert de medezeggenschap ook een bijdrage aan goed ondernemingsbeleid op de verschillende beleidsgebieden binnen de bevoegdheden van het HDE. In die zin is de MC er ook in het belang van de organisatie.

Naast een veel voorkomende verdedigende of terughoudende houding bij menig MC is het juist aan te bevelen om vanuit een actieve houding, mee te denken hoe de MC een bijdrage kan leveren aan beleid en praktijk op de verschillende beleidsgebieden. Daar worden mens én organisatie beter van.

Tip: ga binnen uw eigen MC eens na op welke beleidsgebieden de commissie het afgelopen jaar concreet een bijdrage heeft geleverd (overeenstemming) en vermeld dat in het MC-jaarverslag en/of in de MC-nieuwsbrief!

Neemt u nog geen deel in een MC en wilt u uw stem laten horen? Meld u dan aan voor de medezeggenschap en behartig zo de belangen van de gehele achterban.

Test uw kennis over medezeggenschap!

De VBM ondersteunt de medezeggenschap binnen Defensie. Bent u op de hoogte van de mogelijkheden en rechten die een MC heeft? Test hieronder uw kennis! Deze keer gaan de vragen specifiek over 'sourcing'. De antwoorden vindt u op pagina 29.

1 Wat is outsourcing?

- A uitbesteden
- B uitlenen
- C tijdelijk beschikbaar stellen
- D geen van bovenstaande antwoorden is juist

2 Wat betekent in-sourcing?

- A binnenhalen
- B inhuren
- C tijdelijk inhuren
- D alle antwoorden zijn juist

3 Wat is een andere term voor outsourcing?

- A BPO (Business Process Outsourcing)
- B BPF (Business Program Future)
- C BPO (Business Program Outsourcing)
- D BPF (Business Personal Future)

4 Wat is het verschil tussen outsourcing en offshoring?

A Bij outsourcing wordt vaak gekozen voor een bedrijf buiten Nederland of aan Nederland grenzend, terwijl offshoring gaat om uitbesteding van werk aan een bedrijf binnen Nederland.

B Bij outsourcing wordt vaak gekozen voor een bedrijf binnen Nederland of aan Nederland grenzend, terwijl offshoring gaat om uitbesteding van werk aan een land ver buiten Nederland.

- A antwoord A is juist
- B antwoord B is juist
- C beide zijn juist
- D beide zijn onjuist

5 Stelling A: Insourcing betekent dat een organisatie interne experts inschakelt om taken uit te voeren binnen het bedrijf. Ze komen ter plaatse en werken vaak samen met de interne medewerkers. Het is dus anders dan outsourcing, waarbij de uitbestede taken buitenshuis gebeuren.

Stelling B: Insourcing betekent dat een organisatie externe experts inschakelt om taken uit te voeren binnen het bedrijf. Ze komen ter plaatse en werken vaak zonder de interne medewerkers. Het is dus anders dan outsourcing, waarbij de uitbestede taken buitenshuis gebeuren.

Stelling A is juist

Stelling B is juist

beide stellingen zijn juist

beide stellingen zijn onjuist

6 Wie doet voorstel tot een besluit of er een sourcing komt?

- A HDP en CMC
- B SG
- C HDE en DMC
- D MC en HDP

Kijk voor de antwoorden op pagina 29

Mijn collega mr. Chantal Pol schreef in de juridische column van mei 2024 dat de rechtbank Den Haag onlangs het ontslag van een militair die wegens harddruggebruik was ontslagen, heeft opgeschort. Die opschorting heeft zeer waarschijnlijk mede te maken met de 'Harderwijk-uitspraak'.

Tekst: [Maarten de Haas](#)

Rechters minder terughoudend bij toetsen evenredigheid

Niet-juristen zullen bij deze plaats veelal als eerste aan het Dolfinarium denken. Voor juristen is Harderwijk echter synoniem geworden met een baanbrekende uitspraak van de Raad van State van 2 februari 2022 (ECLI:NL:RVS:2022:285) over het evenredigheidsbeginsel. Die uitspraak kwam niet geheel uit de lucht vallen, maar is een nieuwe stap in een ontwikkeling waarin rechters meer belang hechten aan de menselijke maat.

De Harderwijk-uitspraak kan ook voor defensiepersoneel van belang zijn. Dat is qua rechtspositie nog altijd ambtenaar en geen werknemer, zoals rijksambtenaren. Dat betekent dat de 'spelregels' en beginselen van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) van toepassing zijn op rechtspositionele besluiten. Het evenredigheidsbeginsel is zo'n beginsel, evenals (bijvoorbeeld) het motiverings- en het vertrouwensbeginsel.

Het evenredigheidsbeginsel is verankerd in artikel 3:4, tweede lid, Awb en daar staat het volgende in:

De voor een of meer belanghebbenden nadelige gevolgen van een besluit mogen niet onevenredig zijn in verhouding tot de met het besluit te dienen doelen.

Deze bepaling werd vóór de Harderwijk-uitspraak marginaal, dus terughoudend getoetst. Dat is veranderd. In het kader van 3:4, tweede lid, Awb, worden de geschiktheid, de noodzakelijkheid en de evenwichtigheid van besluiten getoetst. Hoe intens die toetsing is, hangt af van de omstandigheden van het geval. Als zo'n besluit is gebaseerd op een beleidsregel, dan wordt de evenredigheid van de beleidsregel ook getoetst.

De geschiktheid wordt getoetst door te kijken of de beslissing doelgericht is. De noodzakelijkheid wordt getoetst door te bezien of er ook alternatieve beslissingen mogelijk zijn met minder nadelige gevolgen. De evenwichtigheidstoets houdt ten slotte in dat wordt bezien of het noodzakelijke besluit niet onredelijk bezwarend is.

De Haagse rechter die het strafontslag opschortte, heeft getoetst of met het verleende strafontslag de doelstellingen van het drugsbeleid worden bereikt. Een direct en onvoorwaardelijk inzetbare krijgsmacht, dat is kort en goed het doel van het beleid. Maar of het ontslag van een militair die in privé-tijd drugs heeft gebruikt een geschikte manier is om dat doel te bereiken in een tijd waarin drugsgebruik eerder toe- dan af lijkt te nemen, daar had de rechter vraagtekens bij.

Of deze uitspraak standhoudt, zal moeten blijken. Wel vormt deze uitspraak een krachtige illustratie van de nieuwe wind die is gaan waaien in het bestuursrecht. Rechters toetsen de evenredigheid van besluiten minder afstandelijk, maar meer inhoudelijk. Verder moet Defensie zelf ook als het een besluit neemt of beleid vaststelt, rekening houden met deze nieuwe evenredigheids-criteria. Het ligt daarom voor de hand dat Defensie ook het drugsbeleid, dat stamt uit 1997, nog eens kritisch toetst aan deze criteria. ◀◀

Chinook in Nationaal Militair Museum

In het Nationaal Militair Museum (NMM) te Soesterberg is sinds kort een Chinook helikopter te zien. Het is een Chinook type D (D-663) die dankzij de introductie van het nieuwe type F door de Koninklijke Luchtmacht aan het NMM is geschonken.

In november 2008 vertrok de Chinook D-663 als laatste helikopter van het 298 Squadron (destijds de Tactische Helikopter Groep Koninklijke Luchtmacht) van Soesterberg naar Gilze-Rijen, om deel uit te maken van het Defensie Helikopter Commando. Na 16 jaar is deze Chinook dus terug op zijn oude basis.

Bezoekers kunnen op vaste tijden een kijkje nemen binnenin de Chinook. Het NMM is het enige museum in Europa dat

een Chinook helikopter in de collectie heeft waar bezoekers in kunnen.

Betaaldata salarissen en uitkeringen

Defensie betaalt de salarissen uit op woensdag 24 juli, vrijdag 23 augustus en dinsdag 24 september. SVB en ABP storten de uitkeringen op dinsdag 23 juli, donderdag 22 augustus en maandag 23 september. Uiterlijk de volgende werkdag na de betaaldatum staat het geld op uw rekening bijgeschreven.

Reünies

Een schrijver der 2e klasse bij een planbord in 1966. (Foto: Audiovisuele Dienst Koninklijke Marine (AVDKM), collectie NIMH).

De Reüniecommissie ex-schrijvers/Logistieke Dienst Administratie der Koninklijke Marine zal (ijs en weder dienende) op vrijdag 27 september 2024 weer een reünie houden. De reünie is toegankelijk voor actief dienenden en

post-actieven uit de doelgroep, evenals echtgenotes, partners en introducés. Locatie: Evenementencentrum (ECA) van het Marine-Etablissement Amsterdam (MEA). Aanvang 10.30 uur. Aanmelden kan uitsluitend via het aanmeldingsformulier op de website www.schrijverslda.nl/reunie. Hier vindt u ook alle bijzonderheden. Kosten: € 19,50 p.p. (inbegrepen thee/koffie en gebak, borrelgarnituur/Hollands buffet en een aangeklede rijsthap). Dit bedrag dient gelijk bij inschrijving te worden voldaan volgens de aanwijzingen op de website. Sluitingsdatum: 12 september 2024. Verdere info eventueel te verkrijgen via e-mail: info@schrijverslda.nl.

Verkiezingsdata Medezeggenschapscommissies

Bestuursstaf	
DGB	2 september
CZSK	
KMB (tussentijdse verkiezingen)	27 augustus
JWITT	4 september
CLAS	
LCW	27 augustus
JISTARC	4 september
CLSK	
CML	2 oktober
DOSCO	
DBBO	t/m 23 juli
DFLB	19 augustus t/m 9 september
COMMIT	
Lucht & Joint	20 augustus
JIVC/ITCC	4 september

UITBREIDING MET RAKETARTILLERIE, RADAR, SENSOREN EN EXTRA PANTSERHOEWITSERS

Vuursteun terug waar het thuishoort

“Er komen arbeidsplaatsen bij, zowel voor het middenkader als voor de manschappen. We krijgen een extra wapensysteem, wat ook om een andere manier van optreden vraagt, we krijgen sensorpelotons, er komen specialistische functies bij, je kunt met UAV’s gaan werken. Goed nieuws dus voor het zittende personeel en voor mensen die bij ons willen komen werken!”

Majoor Dennis Schotmeijer met de kenmerkende kwartiermuts van de Gele Ridders. Qua hoofddeksel is de Rijdende Artillerie een vreemde eend in de bijt bij Defensie. Veldartilleristen dragen een gewone baret, maar de Rijdende Artillerie heeft de kwartiermuts. Naar verluidt is die voortgekomen uit de stalmuts, waarvan het kwastje dient om vliegen uit je gezicht te houden.

Dat zegt majoor Dennis Schotmeijer, plaatsvervangend projectleider van het Multi-project Vuursteun CLAS. Samen met projectleider luitenant-kolonel Rody Spruijt leidt hij de reorganisatie van de grondgebonden vuursteun. Deze wordt volledig gereorganiseerd, uitgebreid en komt weer te liggen waar die thuishoort: bij de brigades.

Een jaar of tien geleden werd de vuursteun gecentraliseerd binnen het Vuursteun Commando (VustCo). Gaan we nu terug naar hoe het ooit was? “Voor een deel wel”, legt majoor Schotmeijer uit. “We gaan de vuursteun echt weer beleggen waar die hoort en we gaan dus stoppen met het Vuursteun Commando. Het VustCo wordt omgevormd tot OTC Artillerie. De afdelingen artillerie gaan we onderbrengen bij de brigades en tegelijkertijd wordt er een moderniseringsslag doorgevoerd. Dat zie je terug in de middelen, want naast de pantserhouwitsers krijgen we de PULS raketartilleriesystemen, waarmee we heel precies en heel ver in de diepte doelen kunnen aangrijpen. Daarvan komt er een batterij per afdeling. Daarnaast krijgen we binnen de afdeling een heleboel sensoren waardoor we zelf doelen kunnen lokaliseren en uitschakelen zonder afhankelijk te zijn van anderen. De pantserhouwitsercapaciteit gaan we uitbreiden en opsplitsen. Daarvan komen er 2 batterijen bij de 41 Afdeling Veldartillerie en twee bij de 11 Afdeling Rijdende Artillerie, die wordt heropgericht.”

De pantserhouwitsercapaciteit wordt uitgebreid en opsplitsd. (Foto: KMW)

11 Afdra gaat vallen onder de 43 Gemechaniseerde Brigade en 41 Afdva komt bij de 13 Lichte Brigade. Dit gaat overigens niet gepaard met een fysieke verhuizing.

Een deel van de benodigde pantserhouwitsers komt uit een MOB-complex, vertelt majoor Schotmeijer: “Die zijn door Matlogco (Materieellogistiek Commando) weer gereedgemaakt voor gebruik, wat nog een behoorlijke inspanning was van hun kant. Die stromen in bij de batterij, waarna er straks dus 2 afdelingen met elk twee batterijen pantserhouwitsers zijn, plus elk een raketbatterij en een hoofdkwartierbatterij met sensorpeloton. In totaal zijn er dus straks 8 batterijen. De mortieren (120mm) gaan terug naar de Luchtmobiele Brigade en het Korps Mariniers.”

Grote rol artillerie in conflict

Als artillerie vecht je vooral tegen de vijandelijke artillerie, legt majoor Schotmeijer uit. Waar het de voorgaande jaren vooral ging om steun in het nabijgevecht van de infanterie, komt de nadruk nu te liggen bij het uitschakelen van vijandelijke systemen. “Daar hebben we sensoren voor nodig. Eén van die sensoren is de Multi Mission Radar (MMR), wat echt een supergoede counter battery radar is – van Nederlandse bodem overigens. Wij krijgen er twaalf, zes per afdeling. Daarnaast krijgen we UAV-systemen en akoestische systemen, waarmee je een geluidsbron kunt lokaliseren.”

Als cadet maakte majoor Schotmeijer nog net het laatste schot van de MLRS mee, het raketartilleriesysteem waarover de krijgs-

Met het PULS raketartilleriesysteem kunnen heel precies en heel ver in de diepte doelen worden aangegrepen. Het systeem is modulair; Defensie plaatst het op een Scania. (Foto: MCD/Wessel Zuiderduin)

macht vroeger beschikte. De doctrine om te vechten met de MLRS is er nog. “Maar die kun je niet 1 op 1 kopiëren. We maken dankbaar gebruik van de kennis die nog aanwezig is in de organisatie over raketartillerie, maar het PULS raketsysteem is wel echt van een andere generatie. Bovendien moet je vooruitkijken.”

‘De nadruk komt nu te liggen bij het uitschakelen van vijandelijke systemen’

Zijn de oorlogen in Nagorno Karabach en Oekraïne een eye-opener geweest voor wat betreft het gebruik van artillerie? Voor het VustCo niet, zegt majoor Schotmeijer. “Binnen het kenniscentrum waren we hier al langer mee bezig. Maar je ziet wel dat de voorspelling is uitgekomen, dat artillerie van levensbelang is op het slagveld. Dat zie je nu dagelijks terug. Dat gezegd hebbende:

voor ons is het zaak om de organisatie niet in te richten naar de oorlog van nu, maar naar de (nabije) toekomst. De randvoorwaarden om dat te kunnen doen zijn wel gecreëerd door deze conflicten. Dat klinkt heel wrang, maar deze oorlogen hebben de mensen wel de ogen geopend. Dat geldt overigens niet alleen voor artillerie, maar ook voor andere takken waarvan mensen nu denken: oei. Denk aan logistiek of elektronische oorlogvoering: die zijn jarenlang onderbelicht geweest.”

Hoopvol over personele vulling

Uitbreiding is positief, maar de vraag is natuurlijk hoe die nieuwe functies gevuld moeten worden. Majoor Schotmeijer: “Er komen inderdaad veel arbeidsplaatsen bij. Trek in de schoorsteen noem ik het, zowel voor manschappen als voor middenkader. En daar komen we ook wel bij een probleem: middenkader kun je niet werven. Je moet eerst iemand als stukscommandant een beurt laten draaien voor hij als wachtmeester 1 of opper aan

de slag kan. Het duurt even voordat je zover bent. Dat gaat toch wel pijn veroorzaken, dat kan ik niet ontkennen. Als plaatsvervangend projectleider kan ik natuurlijk zeggen: hoe we

het gaan vullen is mijn werk niet, maar dat zou te makkelijk zijn. Als VustCo doen we er alles aan om de organisatie te vullen: we proberen de werving regionaler en persoonlijker aan te pakken. We hebben daarom een wervingsteam en we werken samen met de Regionale Opleidingen Centra. Je moet belangstellenden bij de les houden en zorgen dat je erbovenop zit. Dit alles in overleg met het Dienstencentrum Personeelslogistiek, want zij blijven verantwoordelijk voor het keuren en aanstellen van personeel. Maar deze extra inspanning is voor ons wel echt nodig. En de eerste resultaten zijn hoopgevend. We hebben nu 23 man in de KMS zitten speciaal voor ons, er zitten er nog 24 in de pijplijn daarachteraan, die gekeurd gaan worden, en op de manschappenscholen hebben we 30 man rondlopen die zijn voorbestemd voor ons. Daarnaast is het dienstjaar een fantastisch initiatief.”

‘Vakbonden letten heel specifiek op rechtspositionele aspecten waar wij misschien te snel overheen stappen’

Van jarenlange krimp naar groei, daar heb je een cultuurverandering voor nodig, merken luitenant-kolonel Spruijt en majoor Schotmeijer. “We staan nu aan de basis van de groei van de artillerie. De sfeer is positief met het oog op de toekomst. We hebben de eerste PULS’en hier staan, de eerste MMR staat hier. We hebben weer genoeg munitie om te kunnen oefenen en schieten. Dat is de kerntaak en als je dat niet kunt doen, is dat niet aantrekkelijk voor het personeel. Voldoende munitie is een belangrijke voorwaarde om personeel te behouden. Wat ook heel erg helpt is de rol van de vakbonden bij de arbeidsvoorwaarden die nu uitonderhandeld worden. Die hebben ervoor gezorgd dat manschappen en onderofficieren weer kunnen rondkomen. Dat alles zorgt voor minder cynisme.”

De reorganisatie betekent ook een andere belegging van de medezeggenschap. Majoor Schotmeijer: “Daar zijn we op aan het voorsorteren. In de huidige situatie is er één Hoofd Diensteneid

(HDE), de commandant VustCo. De MC vertegenwoordigt het personeel van de Vuursteunschool, het Artillerie Schietkamp, de Staf en de Afdeling. Dat is formeel de situatie tot eind 2026. Na de reorganisatie zijn er 3 HDE’n, de commandant van het OTC Artillerie, van de 41 Afdeling Veldartillerie en de 11 Afdeling Rijdende Artillerie. Onze huidige MC probeert nu in werkgroepverband voor te sorteren op die splitsing.”

Rol vakbonden

De lopende reorganisatie van de grondgebonden vuursteun is ook onderwerp van overleg met de vakbonden. Majoor Schotmeijer typeert de houding van de vakbonden in het algemeen als positief-kritisch. “We merken dat de vakbonden heel duidelijk het belang van het personeel willen dienen en dat is goed. Niet dat wij niet nadenken over het personeel, maar bonden letten heel specifiek op rechtspositionele aspecten waar wij misschien te snel overheen stappen. Het overleg met de bonden is dus waardevol. Fase 2 van deze reorganisatie is nu in de besluitvormingsfase. Tegelijkertijd is er nog een hoop werk te verzetten.”

De mortieren (120mm) gaan terug naar de Luchtmobiele Brigade en het Korps Mariniers. (Foto: MCD/Hille Hillinga).

Nederland eert veteranen voor de 20e keer

De Nationale Veteranendag in Den Haag is hét moment waarop Nederland zijn waardering toont voor de ruim 100.000 veteranen die zich sinds de Tweede Wereldoorlog hebben ingezet voor vrede. Op 29 juni stonden zij voor het 20e jaar op rij de hele dag in de belangstelling.

Eerbetoon

In het openingsprogramma voor genodigden werden honderden veteranen en gasten toegesproken door (toen nog) minister-president Mark Rutte en de voorzitter van het Nationaal Comité Veteranendag, drs. Jaap Smit. Dit in aanwezigheid van Z.M. Koning Willem-Alexander, de Ridder der Militaire Willems-Orde en leden van het parlement. 44 militairen, die net terug zijn van hun missie, ontvingen op het Lange Voorhout de Herinneringsmedaille voor Vredesoperaties.

Malieveld

Met ongeveer 4.000 veteranen, gevolgd door actief dienende militairen, vertrok het defilé rond 13.00 uur vanaf het Malieveld. Dat gebeurde samen met een flypast van 18 moderne en historische toestellen. Het defilé werd na een ronde door de binnenstad weer op het Malieveld onthaald. Daar was veel muziek en er waren activiteiten voor alle generaties. Zo was er een 'Wall of Honour', waarop bezoekers ter waardering witte anjers plaatsten en persoonlijke berichten schreven. Ook waren er boekpresentaties, foodtrucks en verschillende veteranenstands.

Veteranenkunst

Bij de stand van Stichting Veteranen Kunst sprak Trivizier beeldhouwster en veteraan Pieter van Kempen. Zij was van 2002 tot 2016 in dienst bij de luchtmacht als kapitein GNK en maakt kunst geïnspireerd op haar uitzendingen.

“Mijn eerste beeld was van een Afghaan. Ik landde in Kunduz, de klep van de C-130 ging open en ik zag allemaal kapotgeschoten helikopters en vliegtuigen. In de verte zat een Afghaan op zijn hurken naar ons te kijken, achter een rol prikkeldraad. Ik was net nieuw bij de luchtmacht en dacht: oh jee, wat ga ik hier doen. Naast bronzen beelden heb ik vier ‘prikkelende’ werken gemaakt. Die hebben allemaal met mijn uitzendingen te maken, want bij elke uitzending zie je prikkeldraad.

Ik ben drie keer in Afghanistan geweest. In 2004 was ik in Pol-e-Khormi voor een verkenningsmissie en de opbouwfase voor de Provincial Reconstruction Team-missie. In 2009 was ik voor vijf maanden als algemeen geneeskundig officier in Kandahar, voor een Patient Evacuation Coordination Cell. Daar

planden we het vervoer van gewonden naar het ziekenhuis en zorgden dat er daar voldoende plek was voor Afghanen en onze militairen die gewond raakten. In 2013/2014 nam ik deel aan de missie Resolute Support in Mazar-e-Sharif. Daar hielpen we de Afghaanse politie en het leger om de medische keten logisch op te bouwen. We trainden ze en lieten ze zelf mensen trainen in Combat Life Support, om te voorkomen dat mensen al doodgebloed in het ziekenhuis aankwamen.

In 2014 ben ik nog kort naar Oekraïne geweest, in het kader van de MH17. We gingen vanuit Charkov naar Donetsk om te checken of wij terug zouden kunnen vallen op de Oekraïense ziekenhuizen, mocht er wat gebeuren tijdens het bergen van de MH17. Die verkenningsmissie hebben we niet helemaal kunnen afmaken, omdat het te gevaarlijk werd. Hetzelfde jaar deed ik een opbouwmissie in Jordanië als geneeskundig officier Hygiëne Preventieve Gezondheidszorg. Daar moesten wij opnieuw een compound inrichten op een Jordaanse luchtmachtbasis, waarvan een deel door de Amerikanen was gebruikt. Ik was ervoor om te kijken hoe water en voeding waren geregeld en hoe het ervoor stond met de luchtkwaliteit, insecten, infectieziekten en straling.”

Niet voor niets

“Het is verdrietig dat we in Afghanistan eigenlijk terug bij af zijn, maar ik vind niet dat het allemaal voor niets is geweest. We hebben kennis gebracht die ze nu kunnen gebruiken. Om het zelf te moeten doen, dat wel. Toen ik er was in 2004 was de meisjesschool daar nog. Allemaal schattige Afghaanse meisjes, die in ieder geval onderwijs kregen. Die schattige Afghaanse meisjes zitten nu waarschijnlijk onder hun boerka thuis helemaal niks te mogen. Dat vind ik moeilijk. En het is natuurlijk ook verschrikkelijk wat er nu in Oekraïne gebeurt. Vandaar dat ik daar nu een werk over gemaakt heb, ‘On-Rus’: Ode aan de Oekraïners’.

‘Ik vind niet dat het allemaal voor niets is geweest’

Het werk stelt de notenbalk van het Oekraïense volkslied voor, met op de achtergrond de Oekraïense vlag. Die is blauw voor de blauwe lucht en geel voor de graanvelden. Op het prikkeldraad van de notenbalk zorgen militairen, op de noten van het volkslied, dat ze de vlag in handen houden. De noten kloppen ook echt met de positie van de militairen. Het is een heel mooi volkslied, vind ik zelf.

Vanochtend kwam er een Oekraïense man langs, die al 9 jaar in Nederland woont. Toen hij dit kunstwerk zag, begon hij het Oekraïense volkslied te zingen. Later kwam er een Poolse meneer langs. Een vriend van hem vecht nu in de Oekraïense loopgraven. Hij maakte een foto van mijn kunstwerk en stuurde dat naar zijn vriend op. Nu weten ze daar dat wij hier aan hen denken.”

CZSK

Maritieme inlichtingenpositie moet beterOverlegvertegenwoordiger: **Haico Wissink**

Op 7 juni hebben de vakbonden en Defensie overlegd over de reorganisaties bij het CZSK. Op de agenda stond onder meer de reorganisatie van het Maritiem Hoofdkwartier Admiraal Benelux (MHK ABNL) afdeling N2.

De Afdeling N2 houdt zich bezig met inlichtingen en moet de C-ZSK in staat stellen geïntegreerd strategisch maritiem veiligheidsadvies uit te brengen aan de CDS. Doel van de reorganisatie is om een meer zelfstandige en toekomstbestendige inlichtingenfunctionaliteit te ontwikkelen binnen het CZSK.

Nederland bevindt zich in een snel veranderende wereld die wordt gekenmerkt door een steeds scherpere strategische competitie. Onder andere Rusland en China maken gebruik van allerlei machtsmiddelen. Voorbeelden hiervan zijn de activiteiten die Rusland ontplooit op de Noordzee.

Dit onderstreept de (militaire) urgentie van de transitie van de krijgsmacht in het algemeen en de marine in het bijzonder. Om als CZSK te kunnen anticiperen op dit soort dreigingen, moet geïnvesteerd worden in een zelfstandige maritieme inlichtingenpositie.

Deze reorganisatie betreft een uitbreiding van 65 voltijds-equivalenten ('functies'). De vakbonden hebben het plan beoordeeld op de algemene personele aspecten. Na enige discussie over het reorganisatiebeleid is het plan (met inachtneming van gedane toezeggingen en gemaakte afspraken) vastgesteld. Het kan ter kennisname naar de Werkgroep Reorganisaties.

Op deze reorganisatie is de aanwijzing SG-A/843 van toepassing. Deze aanwijzing gaat over de criteria voor militaire en burgerfuncties. Ook is het Sociaal Beleidskader Defensie 2012 van toepassing. De huisvesting ten behoeve van deze reorganisatie wordt in zijn geheel geborgd binnen het CZSK.

Vakbonden akkoord met reorganisatieplan Kustwacht NL

Tijdens het overleg op 7 juni tussen de vakbonden en Defensie is ook gesproken over de reorganisatie van de Kustwacht. De reorganisatie richt zich uitsluitend op de arbeidsplaatsen van het Kustwachtcentrum NL. De aanleiding is enerzijds de uitbreiding van de formatie als gevolg van de 'Nota claim

disbalans taken-capaciteiten' uit januari 2023. Anderzijds krijgt de Kustwacht er per 1 januari 2025 nog een taak bij, namelijk het uitvoeren van de Vessel Traffic Monitoring (VTMon). Om de balans tussen de (extra opgelegde) taken en de personele capaciteit te herstellen, is dus een uitbreiding nodig.

De Kustwacht is een netwerkorganisatie die zijn opdrachten ontvangt van zes ministeries. Het Kustwachtcentrum verzorgt de operationele uitvoering en coördineert de uitvoering van taken. Hiertoe werkt het Kustwachtcentrum samen met een groot aantal partnerdiensten van de betreffende ministeries. CZSK is de beheerder van de Kustwacht.

Het SBK 2012 is ook op deze reorganisatie van toepassing. Er is een aantal sleutelfuncties aangewezen; deze zijn overeengekomen met de medezeggenschap. Met inachtneming van gedane toezeggingen en gemaakte afspraken kan het reorganisatieplan ter kennisname naar de Werkgroep Reorganisaties.

Foto: MCD/John van Helvert

CLAS

Grondgebonden vuursteun wordt versterktOverlegvertegenwoordiger: **Ronald van Riel**

In een meerjarig programma wordt de grondgebonden vuursteun fors uitgebreid. Het project bestaat uit 3 fases. Op 31 mei 2024 is fase 2 van het project besproken in het overleg tussen het Commando Landstrijdkrachten (CLAS) en de vakbonden.

Door het vergroten van de grondgebonden vuursteuncapaciteit zullen alle eenheden beschikken over eigen vuursteuncapaciteit, zowel tijdens gereedstelling als inzet. Daarnaast komen er nieuwe capaciteiten bij, zoals Multi Missie Radar (MMR), Unmanned Aerial Systems (UAS) en Raketartillerie. Daarmee wordt de zelfstandige slagkracht van de brigades vergroot.

Het versterken van de vuursteun omvat verschillende projecten die gefaseerd

worden aangelopen. Het doel is te groeien naar twee volwaardige identieke Afdelingen Artillerie die elk bestaan uit twee batterijen PzH, een raketbatterij en een hoofdkwartierbatterij met daaronder een sensorpeloton. In het sensorpeloton zit eigen doelopsporingscapaciteit, zoals MMR en UAS. De beide Afdelingen Artillerie worden uiteindelijk overgedragen aan de 43e Gemechaniseerde Brigade (Heavy Infantry Command – HIC) en de 13e Lichte Brigade (Medium Infantry Command – MIC). De mortiertak 120mm wordt overgedragen aan het Korps Mariniers en 11 Luchtmobiele Brigade die elk hun eigen mortiercapaciteit inrichten. Het huidige VustCo wordt omgevormd tot een Opleidings- en Trainingscentrum Joint Fire Support (OTC JFS) onder het OTCo. In de 2e fase wordt de vuursteun

verder uitgebreid met de 1e raketbatterij, aanvulling van het sensorpeloton en wordt de 11e AfdRA (her)opgericht.

Tijdens Fase 2 worden eenheden aangevuld en operationeel gesteld. De eerste daadwerkelijke operationele eenheden worden zichtbaar, gaan voor hun operationele taak trainen en deze uitvoeren. Fase 2 is voorwaardelijk voor het instromen van nieuw materieel zoals de Multi-Missie Radar (MMR), aanvullende PzH-capaciteit en raketsystemen.

De bonden hebben het reorganisatieplan beoordeeld op de algemene personele aspecten en akkoord bevonden. Het kan ter kennisname worden aangeboden aan de Werkgroep Reorganisaties.

Foto: MCD/Aaron Zwaal

Bonden ook akkoord met versterking 11 Stafcompagnie

Defensie vergroot de capaciteiten voor de korte afstand luchtverdediging. Het CLAS beschikt daardoor weer over organieke Stinger Man Portable Air Defence System (MANPADS) capaciteit. De huidige Stinger MANPADS-capaciteit – op dit moment centraal ingericht bij het Defensie Grondgebonden Luchtverdedigingscommando (DGLC) – wordt decentraal ingedeeld.

Bij 11 LMB bestaat de versterking met organieke luchtverdedigingscapaciteit uit een formatieoverheveling binnen het CLAS, waarbij de arbeidsplaatsen en het bijbehorende materieel van het Stinger MANPADS-peloton van het DGLC overgaan naar 11 LMB. Met de overgehevelde arbeidsplaatsen richt 11 LMB vervolgens een eigen luchtverdedigingspeloton op bij 11 Stafcompagnie (11 Stcie). Hierbij wordt een viertal CZSK gelabelde arbeidsplaatsen binnen het huidige Stinger MANPADS-peloton omgezet naar CLAS gelabelde arbeidsplaatsen.

De luchtverdedigingscapaciteit wordt ingezet om eenheden, objecten of gebieden tijdens air manoeuvre-inzet van 11 LMB te beschermen tegen plotseling opkomende en laagvliegende vijandelijke

helikopters, vliegtuigen en (in beperkte mate) drones.

Naast het uitbreiden van 11 Stcie met een luchtverdedigingspeloton richt 11 LMB ook specifieke capaciteit in voor het ondersteunen van het Defensie Helikopter Commando (DHC) met aerial gunners ter bescherming van de transporthelikopters. Deze neventaak wordt met deze reorganisatie structureel en centraal belegd bij personeel van 11 Stcie. De boordschutters komen momenteel al uit het personeelsbestand van 11 Stcie. Daarnaast maken veranderingen in de operationele context van 11 LMB enkele aanpassingen in de huidige organisatie van 11 Stcie noodzakelijk. Deze herinrichting wordt met deze reorganisatie gerealiseerd.

Met het oprichten van eigen organieke luchtverdedigingscapaciteit wordt de inzetbaarheid, zelfstandige slagkracht en bescherming tijdens operationele inzet van 11 LMB vergroot. Eenheden van 11 LMB zijn speciaal georganiseerd, uitgerust, opgeleid en getraind voor ‘air manoeuvre’. Door het oprichten van eigen ondersteunende eenheden bij 11 LMB, zoals het luchtmobiele luchtverdedigings-

peloton, kan deze capaciteit zich volledig richten op air manoeuvre-inzet en daarmee hun specialisme verder versterken.

Ook garandeert het inrichten van specifieke ondersteunende capaciteit voor het DHC op het gebied van aerial gunners de beschikbaarheid van inzetgerede boordschutters ten behoeve van de operationele inzet van de transporthelikopters.

Daarnaast creëert de oprichting van het luchtmobiele luchtverdedigingspeloton en de structurele uitbreiding met boordschutters ter ondersteuning van het DHC, extra loopbaanperspectief voor personeel bij 11 LMB. Dit heeft naar verwachting een positief effect op de werving en het behoud van personeel.

Qua formatie gaat het hier om een overheveling binnen het CLAS waarbij de arbeidsplaatsen en het bijbehorende materieel van het DGLC overgaan naar 11 LMB. De bonden hebben na bestudering van het reorganisatieplan tijdens het overleg op 31 mei aangegeven dat het ter kennisgeving kan worden aangeboden aan de Werkgroep Reorganisaties.

Uitbreiding Lo/S-organisatie

De Lichamelijke Oefening & Sportorganisatie krijgt een uitbreiding van zes VTE'n (voltijds-equivalenten). Door deze uitbreiding kan de LO/Sport

ook in de toekomst aan de opleidingsvraag voldoen en de gereedstelling van het CLAS blijven faciliteren. De bonden zijn eveneens akkoord met dit reorganisatieplan.

VBM in het nieuws

(Foto: KM/Jens Grijpstra)

Vervuiling defensieterreinen met PFOS

De onderzoeksjournalisten van Pointer (KRO/NCRV) besteedden op 15 juni aandacht aan vervuiling met PFAS bij Defensie. 12 defensieterreinen zouden ernstig vervuild zijn met de giftige stof PFOS. PFOS, voluit perfluorooctaansulfonzuur, maakt deel uit van de grotere PFAS-familie. VBM-voorzitter Jean Debie sprak in de uitzending over de risico's.

Er zijn honderden brandweerleden in dienst van Defensie, die vanaf de jaren '70 tot ongeveer 2006 hebben gewerkt met PFOS-houdend blusschuim. De VBM roept personeelsleden op zich te melden. Mochten ze ziek worden, dan staan ze in ieder geval geregistreerd.

Er is nog veel onduidelijk over hoe schadelijk PFAS-stoffen zijn als je hier dagelijks mee werkt. Wel is duidelijk dat PFOS slecht in het lichaam wordt afgebroken en dat het bij herhaaldelijke blootstelling in het

lichaam ophoopt, wat het immuunsysteem kan aantasten.

En dat is juist reden waarom de VBM wil dat mensen zich melden bij het ministerie van Defensie. "Mocht je dan eventueel ziek worden, dan staat het daar in ieder geval geregistreerd dat je gewerkt hebt met deze stof." Debie geeft aan dat de vakbond nog geen meldingen heeft gekregen van mensen die denken ziek te zijn geworden van het werken met PFOS.

Dat vliegbasis Gilze-Rijen was veront-

reinigd met de giftige stof wist Defensie al in 2013, maar dit werd niet met omwonenden gecommuniceerd, meldt Pointer. Hetzelfde geldt voor vliegbasis Leeuwarden, waar omwonenden begin dit jaar met het nieuws over de vervuiling werden verrast. Ook het personeel van Defensie was hier niet van op de hoogte, geeft Debie aan.

In 2016 heeft het CEAG, de interne arbodienst van Defensie, een rapport geschreven over de mogelijke effecten van het werken met PFOS op de gezondheid van het personeel. Hierin staat dat 'door testen, gebruik en onderhoud' van PFOS-houdende blusmiddelen defensiepersoneel blootgesteld is aan PFOS, vooral via de huid en door inademing. Maar, de effecten op de gezondheid werden toen als 'zeer gering' omschreven. "Gezien het incidentele en kortdurende karakter van de werkzaamheden van defensiepersoneel met PFOS-verbindingen worden de gezondheidsrisico's voor defensiepersoneel zeer gering ingeschat", is te lezen in het rapport. Debie geeft aan dat niet alle personeelsleden deze conclusie voor waar aannemen. Hij heeft de afgelopen tijd een aantal personeelsleden gesproken die voor de brandweer hebben gewerkt op de defensieterreinen, toen er nog gebruik werd gemaakt van PFOS-houdend blusschuim. Deze mensen, zo geeft hij aan, zijn in de afgelopen tijd wantrouwiger geworden. "Dat komt door de affaire met chroom-6. Toen zei Defensie in eerste instantie ook: het doet weinig met je gezondheid. Maar dat bleek hartstikke giftig."

De uitzending is hier terug te luisteren:

GOED RENDEMENT ABP OVER 2023

Bestuursvoorzitter ABP: wij kunnen meer investeren in defensie-industrie, maar de Staat is aan zet

Met een rendement van 9,3% (+ €42,6 miljard) was 2023 een goed beleggingsjaar voor het ABP. Het beschikbaar vermogen steeg van €459 naar €502 miljard. Dat blijkt uit het jaarverslag over 2023 van het pensioenfonds. De actuele dekkingsgraad lag zowel aan het begin als aan het eind van het jaar iets boven de 110%. Mede daardoor konden de pensioenen ook weer geïndexeerd worden met 3,03 %.

Beleggingen in aandelen en obligaties hebben in 2023 een goed resultaat laten zien. Het positieve rendement is vrij breed gespreid over de beleggingsportefeuille behaald. De prestaties bleven evenwel 1,1% achter bij de benchmark (een vergelijking met de resultaten van vergelijkbare organisaties). Dit wordt vrijwel geheel veroorzaakt door private equity (investeringen waarbij niet-beursgenoteerde bedrijven worden gekocht of grote belangen in deze bedrijven worden genomen). Veel beleggingscategorieën lieten een rendement zien tussen de 5% en 10%. Aandelen in ontwikkelde markten rendeerden beter, gemiddeld 19%. Staatsobligaties en emerging market debt (EMD) behaalden rendementen van respectievelijk 5,3% en 9,2%. Beleggingen in private equity en infrastructuur behaalden een rendement van 5,9% en 5,5%. Deze resultaten bleven

achter bij de benchmark. De vastgoedportefeuille van ABP deed het dan weer beter dan de benchmark. De categorie grondstoffen behaalde een negatief resultaat, evenals hedgefondsen. Deze laatste categorie wordt afgebouwd en is relatief klein.

Klimaat en biodiversiteit

‘Samen bouwen aan goed pensioen in een leefbare wereld’ is het motto dat het jaarverslag siert. Op de voorkant een foto van schoolkinderen die les krijgen over CO₂ en het broeikas-effect. Daarmee wordt de toon gezet: het ABP wil bijdragen aan een betere omgeving waarin de deelnemers leven. Daarom zet ABP meer in op ‘impactbeleggingen’, ook in Nederland. Dat zijn directe investeringen in bijvoorbeeld Nederlandse woningen en hypotheek en in de vaste en digitale infrastructuur.

Vanuit de Algemene Vergadering van de VBM is al eens kritiek geuit op wat een fixatie lijkt van het ABP-bestuur met twee specifieke thema’s: klimaat en biodiversiteit. Naast klimaatverandering en verlies aan biodiversiteit zijn er immers meer, misschien wel veel dringender bedreigingen voor de omgeving waarin de deelnemers leven. Zoals de oorlog op het Europese continent.

Vinden we dat terug in het jaarverslag? Het woord ‘klimaat’ komt er, in verschillende samenstellingen, 118 keer in voor. Het woord ‘duurzaam’, in diverse samenstellingen, zelfs 235 keer. Het woord ‘wapen’ dan? Dat komt 34 keer voor. Maar we moeten u teleurstellen: het woord wapen komt uitsluitend voor in de zin van controversiële wapens die uitgesloten moeten worden: antipersoneelmijnen,

ABP

clusterbommen, landmijnen, chemische en biologische wapens en kernwapens.

Wil het fonds werkelijk bijdragen aan een leefbare wereld, dan betekent dat ook het beschermen van onze vrijheid, onze veiligheid en onze democratie. De troepen van Poetin bombarderen zonder scrupules bouwmarkten, supermarkten en kinderspeeltuinen. Zou het ABP beseffen dat Rusland ook de infrastructuur van de windparken op de Noordzee in kaart aan het brengen is?

ABP-topman Harmen van Wijnen was op 12 juni in de Tweede Kamer voor een rondetafelgesprek over de knelpunten in de opschaling van de defensie-industrie. “De maatschappelijke rol in de kwestie van het willen en kunnen opschalen van de defensie-industrie voelt ABP zoals u kunt begrijpen nog meer dan anders”, vertelt de bestuursvoorzitter. “Tegelijk betekent dat niet dat ABP een als het ware ongeschreven cheque kan uitschrijven.”

Afhankelijk van welke definitie wordt gehanteerd, belegt ABP nu tussen de 400 miljoen (0,08% van het totale vermogen) en 2 miljard euro (circa 0,4%) in bedrijven die een bijdrage leveren aan de defensie-industrie, aldus Van Wijnen. “Als pensioenfonds voor medewerkers

van onder andere Defensie realiseren wij ons dat het belangrijk is dat zij over de middelen beschikken om hun taken te kunnen uitoefenen op het gebied van veiligheid, ordehandhaving en internationale veiligheidsmissies. We beleggen doorgaans op de kapitaalmarkt in bedrijven die het kapitaal van beleggers aanwenden voor het doen van investering, en als groot fonds beleggen we ook op de private markt. Via deze weg belegt ABP dus ook in bedrijven uit de defensie-industrie, zolang dit in lijn is met het beleggingsbeleid.”

ABP en veel pensioenfonds sluiten bedrijven uit die betrokken zijn bij de productie van de eerdergenoemde controversiële wapens. ABP belegt daarnaast ook niet in bedrijven die betrokken zijn bij de productie van (onderdelen van) kernwapens. In Nederland is het financiële instellingen verder niet toegestaan om te beleggen in producenten van clustermunitie (Art. 21a Besluit marktmisbruik juncto art. 5:68 Wft). Wanneer de VN-Veiligheidsraad of de Europese Unie een land straft met een bindend wapenembargo, belegt het ABP niet langer in staatsleningen van dat land. In de praktijk betekenen deze criteria een lange lijst met grote en belangrijke defensiebedrijven, die ook materieel leveren aan de Nederlandse krijgsmacht.

Toch verzekert Harmen van Wijnen dat er nog steeds behoorlijk wat mogelijkheden overblijven.

Van Wijnen stelt wel, dat pensioenfonds zoals het ABP niet de afnemers van materieel/producten van bedrijven uit de defensie-industrie zijn: dat is de Staat. Bedrijven uit de defensie-industrie zijn, weet Van Wijnen, vooral gebaat bij een goed gevuld, langlopend en meerjarig orderboek en een consistent investeringsbeleid van overheden. “Dit consistente beleid miste de afgelopen jaren in Europa en in Nederland. Als dit verbetert zullen bedrijven uit de defensie-industrie nieuw kapitaal willen aantrekken, en zullen ook pensioenfonds - binnen hun grenzen - daarin kunnen investeren. Dat zijn dan directe investeringen in bedrijven uit de defensie-industrie. Het opschalen van de defensie-industrie, het vullen van het orderboek en nastreven van productiezekerheid is een nationale en Europese aangelegenheid, waarbij nationale overheden en Europese instituties als eerste aan zet zijn”, aldus de bestuursvoorzitter. “Pensioenfonds kunnen de Nederlandse overheid en EU-overheden helpen om die meerjarige zekerheid van orderportefeuilles te financieren. Mocht dit leiden tot financiering op de kapitaalmarkt, dan is aannemelijk dat pensioenfonds grote bedragen zullen willen investeren.”

Wachten op het 'parlementaire' tankbataljon?

(Foto: MCD/Louis Meulstee)

Het is een bijzondere manier van behoeftestelling: middels een motie van de politici Derk Boswijk (CDA), Gijs Tuinman (BBB) en Diederik van Dijk (SGP) werd de regering begin dit jaar opgeroepen weer een eigen Nederlands tankbataljon op te richten. Nederland verkocht in 2011 zijn laatste Leopard 2A6 main battle tanks als onderdeel van bezuinigingen. Vorig jaar nam de Tweede Kamer ook al een motie aan van Peter Valstar (VVD). Kort samengevat riep die motie het kabinet op, om inzichtelijk te maken wat nodig is om binnen de Duits-Nederlandse samenwerking een tankbataljon op te richten. De motie die Boswijk, Tuinman en Van Dijk begin dit jaar indienden, dringt aan op snelle besluitvorming en verzocht de regering de Kamer uiterlijk 1 juli te informeren middels een A-brief.

Bij sommigen klonken wat geïrriteerde reacties. Is het tegenwoordig een taak van de Tweede Kamer om materiële behoeftes vast te stellen? Maar feitelijk waren het niet deze politici die de behoefte stel-

den, het was (en is) de NAVO. Inmiddels is het onderwerp meerdere malen in de Tweede Kamer aan de orde geweest. Minister Ollongren van Defensie (inmiddels oud-minister) erkende na vragen

van Boswijk, Tuinman en Van Dijk dat de NAVO kritisch is op Nederland vanwege het niet voldoen aan de prioriteitsdoelstelling voor het leveren van een zware en medium infanteriebrigade.

In de Defensienota 2022 is besloten de slagkracht gericht te versterken. Maar er is toen niet gekozen voor (her)oprichting van een tankbataljon (of eskadron). Ollongren: "Sinds 2022 is de veiligheids-situatie verder verslechterd, gezien de aanhoudende Russische aanvalsoorlog in Oekraïne en de sterk toegenomen dreiging richting het NAVO-verdragsgebied. Indien er extra budget voor de krijgsmacht komt, dan kijken we over de volle breedte naar capaciteiten. Een nieuw tankbataljon zou betekenen dat Nederland extra slagkracht toevoegt aan de gezamenlijke gevechtskracht van NAVO. Hiermee wordt de prioriteitsdoelstelling voor een Heavy Infantry Brigade (HIB) verder ingevuld." Echter, keuzes over de verdere versterking van de krijgsmacht en over een nieuw tankbataljon zijn aan een volgend kabinet, vond de minister.

Derk Boswijk (CDA) was het in elk geval niet eens met Ollongren, dat de financiën de grote bottleneck zijn. Er is de afgelopen jaren juist sprake van onderbesteding en de komende jaren hoogstwaarschijnlijk ook, dus dat tankbataljon is gemakkelijk te betalen, redeneert de christendemocraat. Ollongren verschilt hierover van mening met Boswijk. Volgens de (oud)minister kost een tankbataljon jaarlijks tussen de € 260 en 315 miljoen. Dit omvat over een planperiode van 15 jaar zowel de investeringskosten, de materiële en personele exploitatiekosten als gerelateerde kosten voor zogeheten 'tweede en derde orde effecten'. Ollongrens conclusie: de huidige begroting biedt geen ruimte voor uitbreiding van de krijgsmacht met een tankbataljon. Ook niet vanuit onderbesteding.

De minister liet wel weten dat wanneer er wél een tankbataljon komt, de kans groot is dat dit in Duitsland gelegerd wordt. De oefen- en schietterreinen in Nederland

bieden onvoldoende ruimte om realistisch met een tankbataljon te kunnen oefenen en schieten. Stationering bij Bergen-Hohne biedt voordelen voor opleiden en trainen en legt geen beslag op schaarse bouw-, stikstof- en geluidsruimte in Nederland. De meeste infrastructuur, zoals legering,

les- en kantoorgebouwen, logistieke magazijnen en technische ruimtes zijn in Duitsland al beschikbaar.

Inmiddels is er veel gebeurd in de politieke arena. Er is een eindelijk een nieuw kabinet. En wie is de nieuwe staatssecretaris van Defensie? Juist: Gijs Tuinman.

VETERANEN

Ombudsman bezorgd over lange letselschadeprocedure veteranen

Veteranen die door hun uitzending psychisch of lichamelijk letsel hebben opgelopen, moeten nog altijd lang wachten op hun schadevergoeding, constateert de Veteranenombudsman. Daarom start hij opnieuw een onderzoek.

"Kwetsbare veteranen hebben het gevoel verstrikt te zitten in een ondoorzichtige procedure die jarenlang kan duren. Ik maak mij hier grote zorgen over", aldus Veteranenombudsman Reinier van Zutphen. "Zij hebben in vaak ondenkbare omstandigheden ons land gediend. Alleen daarom al verdienen zij de allerbeste ondersteuning."

Veteranen kunnen de geleden schade verhalen bij het ministerie van Defensie. Dit gebeurt via de zogenaamde Regeling Volledige Schadevergoeding (RVS). De jarenlange onzekerheid geeft veel stress. Dat kan enorm belastend zijn voor veteranen die zich al in een kwetsbare positie bevinden. Sommige veteranen hebben op het moment van aanvraag al financiële problemen als gevolg van opgelopen letsel.

Reinier van Zutphen: "De regeling is bedoeld om rust en zekerheid te bieden voor de toekomst. Voor de veteraan zelf en zijn omgeving. We zien in de praktijk dat de lange behandelduur en het inge-

wikkelde proces een tegenovergesteld effect hebben. Het kan niet zo zijn dat een regeling die burgers moet helpen, diezelfde burgers juist belemmert in hun herstel."

Van Zutphen zag de afgelopen jaren hoe ingrijpend de lange aanvraagprocedure is op het leven van de veteraan. En de impact ervan op gezins- en familieleden. Daarom deed hij in 2021 al aanbevelingen aan Defensie om de behandeling van letselschadeclaims te verbeteren. Defensie liet toen weten aan de slag te gaan met de aanbevelingen en kwam zelf ook met verbeteringen. Toch blijven de klachten aanhouden.

Dit is reden voor de Veteranenombudsman om zich er opnieuw mee te bemoeien. Van Zutphen wil te weten komen of zijn eerdere aanbevelingen en de toezeggingen van Defensie daadwerkelijk zijn opgevolgd. En wat de veteraan hierin de praktijk van merkt. De ombudsman werkt hiervoor samen met de Algemene Rekenkamer. De resultaten van beide onderzoeken worden einde van dit jaar gelijktijdig gepubliceerd.

**DE ANTWOORDEN BIJ DE QUIZ
OP PAGINA 13:**

1A, 2A, 3A, 4B, 5D, 6B

FAMILIEBERICHTEN

Postbus 93037 2509 AA Den Haag, e-mail: redactie@mijnvbm.nl

OVERLEDEN

Nagekomen bericht

Augustus 2023

17-08 A.J. Steenberg (72 jaar)
SMJRBDGSK b.d.
p/a Jan Rijksenstraat 2
1335 NS Almere

April 2024

23-04 J. Doornebosch (83 jaar)
SGTBDBRB b.d.
p/a Lammertsweg 9
9541 XD Vlagtwedde

Mei 2024

04-05 S. Stolk (90 jaar)
Maj KLU b.d.
Linde 15
9204 AW Drachten

09-05 A.L.M. School (59 jaar)
Kpl1 Natres
Kopenhagenstraat 14
7559 JT Hengelo

23-05 J.H. Horstmann (82 jaar)
LTZ1 b.d.
p/a Duivenkamp 383
3607 BC Maarssen

30-05 A. Soeren (83 jaar)
Gepensioneerd burger
p/a Heygraefflaan 4
3953 BK Maarsbergen

31-05 A.M. Hoekstra (89 jaar)
OPPTPMKR b.d.
Heiligharn 92
1785 SM Julianadorp

Juni 2024

03-06 E.J.P.M. Lankhuizen (69 jaar)
SMJRBDTIMM b.d.
p/a Zanddijk 255
1787 PP Julianadorp

03-06 P. Markus (85 jaar)
Kpl1 KLU b.d.
p/a Porrenhofstraat 174
6663 SG Lent

04-06 A. de Vries (87 jaar)
Kpl1 KL b.d.
Kuipersdijk 1 app. 26
7512 CA Enschede

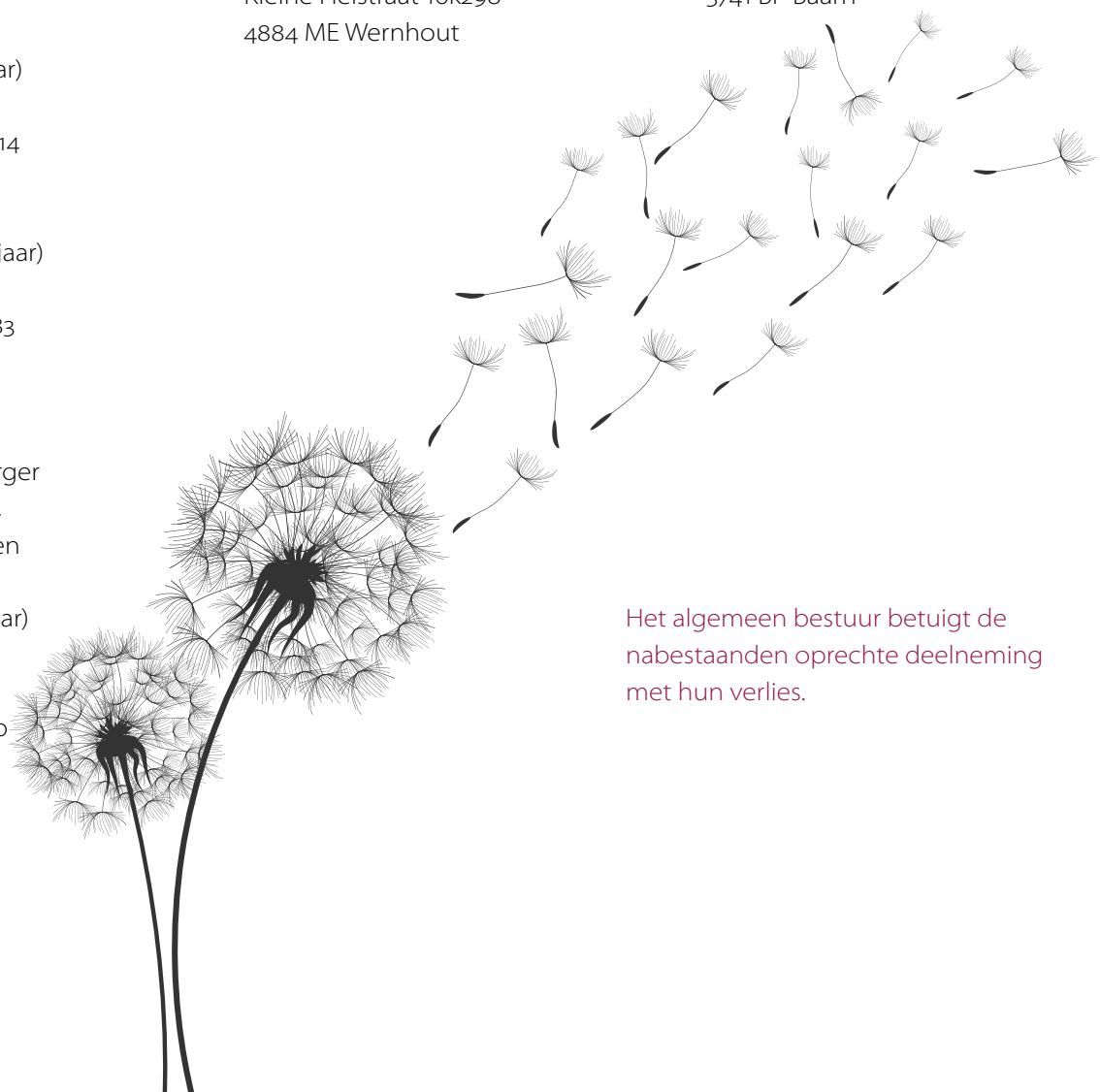
04-06 P.V.E. Horbowiec (67 jaar)
Gepensioneerd burger
Kleine Heistraat 16k298
4884 ME Wernhout

05-06 A.J.M. Lambrechts (79 jaar)
Kpl1 KL b.d.
Groenplaats 8
4613 GP Bergen op Zoom

06-06 P.J.J. Hoogesteger (79 jaar)
LTZ2OC b.d.
p/a Laanderweg 15
1704 JT Heerhugowaard

11-06 K. Schotanus (90 jaar)
LTZVK2 b.d.
Beethovengarde 219
5344 CR Oss

12-06 B.O.B. Giese (86 jaar)
LTZVK2OC b.d.
p/a Beukenlaan 4
3741 BP Baarn

Het algemeen bestuur betuigt de nabestaanden oprechte deelneming met hun verlies.

HORIZONTAAL

1. vakantie
6. DT met overhemd korte mouw
9. op bivak gaan in je vrije tijd
11. vervelend dier

VERTICAAL

2. veldfles vullen
3. bij inspanning in de warmte loop je risico op ...
4. draag je in het water
5. adellijk onderkomen op het strand
7. hier grill je een worstje op
8. een flexibel bed
10. creëert een schaduwrijk plekje

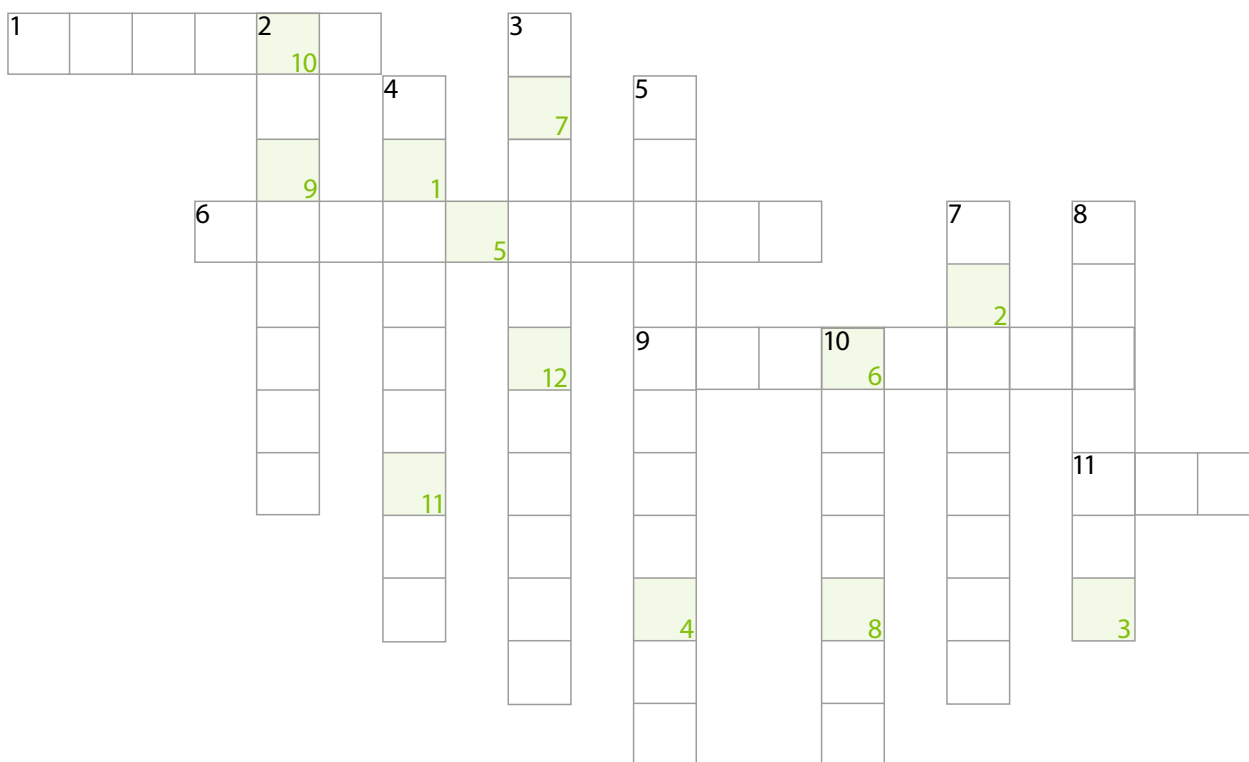
ZOMER - KRUISWOORDPUZZEL

Vul de antwoorden horizontaal en verticaal in de vakjes in. Zodra alles is ingevuld, vormen de letters in de gekleurde vakjes samen het antwoord van de puzzel. Vergeet niet je antwoorden in te sturen vóór 10 september 2024 naar:

E-mail: puzzel@mijnvbm.nl. Vergeet niet uw naam en woonplaats te vermelden!

Let op: het is niet meer mogelijk het antwoord per post in te sturen. Dit komt omdat we de VVV-bonnen alleen nog digitaal uitgeven. De winnaars zullen de prijs per e-mail ontvangen.

Onder de goede inzendingen worden 3 VVV-cadeaukaarten t.w.v. € 20,- verloot. (Alleen inzendingen op naam en adres van leden loten mee). Over de uitslag kan niet worden gecorrespondeerd. U verleent de VBM toestemming om uw naam en woonplaats te publiceren wanneer u tot een van de winnaars behoort.

De oplossing (zwarte cijfers):

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----

De oplossing van het EK supportersraadsel, juni 2024:
Khalid is voor Frankrijk

De winnaars zijn (na loting):
J Jacobsen uit Beekbergen
P.J. Lindeboom uit Apeldoorn
N.A. Viergever uit Nijmegen

Geen extra maatregel in 'barbecuezaak'

Er wordt geen extra maatregel opgelegd voor marinepersoneel in de lopende 'barbecuezaken'. Diverse VBM-leden ontvingen een voorgenomen ambtsbericht met een looptijd van 6 jaar, omdat ze ten onrechte een barbecueworkshop en/of een barbecue zouden hebben gedeclareerd. Maar daar bleef het niet bij, want iedereen met de rang van sergeant-majoor en hoger kreeg als extra maatregel een bevorderingsstop of overplaatsing aangezegd. Voor de VBM waren die extra maatregelen reden om hard op de alarmbel te drukken, want de regelgeving staat dat niet toe. We hebben daarom direct voor iedere gedupeerde bezwaar gemaakt. Dat hielp – de marine heeft de extra maatregelen vrij snel weer ingetrokken. Een wijs besluit, vinden we. Zo kan de rust weer terugkeren. Verder gaan we voor diverse leden die het voorgenomen ambtsbericht niet of niet helemaal terecht vinden, een zienswijze indienen.

Nog geen lid?
Meld u aan op www.vbm.info

070 3155111

of via MDTN (sterretje dan nummer) *0654666156

 VBM - **BBTV**
vakbond voor burger en militair defensiepersoneel
VAKBOND VOOR JONGE
BEROEPSMILITAIREN